

Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä 08.04.2024 § 135

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 08.04.2024

§ 135

Valtuustoaloite: Lahden kaupunki luopuu Pride-liputuskäytännöstään KV

5075/00.01.01.03/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Hallintojohtaja Anu Valtavaara p. 044 716 1416

Päätös

Kaupunginhallitus päätti palauttaa asian valmisteluun.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi käsitellyksi.”

Käsittely

Keskustelun kuluessa kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja Kalle Aaltonen ehdotti, että asia palautetaan valmisteluun.

Ehdotusta kannatettiin.

Palautusta koskevan keskustelun päätteeksi kaupunginhallitus päätti yksimielisesti palauttaa asian valmisteluun. Kaupunginhallitus totesi saatesanoissaan, että kaupunki mahdollistaa edelleenkin pride-liputuksen kaupungin hallinnoimilla alueilla, mutta liputtaa kaupungintalolla vain virallisilla lipuilla.

Perusteluosa

Valtuutettu Jari Pykäläinen 13.11.2023:

”Valtuutetun aloiteoikeutta käyttäen esitän, että Lahden kaupunki luopuu pride-liputus käytännöstään ja liputtaa jatkossa ainoastaan virallisina- ja vakiintuneina liputuspäivinä muuttaen toimintaansa samalla neutraalimpaan suuntaan.

Paikkakunnasta riippuen pridet ovat yhden päivän tai jopa yli viikon mittaisia tapahtumia. Lahdessa tämän vuoden toukokuussa järjestetty pride tapahtuma liputuksineen kesti viikon. Pridellä ei ole virallista eikä vakiintunutta liputuspäivää. Setan nettisivuilta löytyvän pride-kalenterin mukaan vuonna 2023 tapahtumia on järjestetty ainakin yli 40 eri paikkakunnalla. Huomionarvoista on, että tapahtumat eivät ole välttämättä linkittyneet ajallisesti toisiinsa vaan valtakunnallisesti pride-karnevaalit liputuksineen kestävät kevästä syksyyn.

Esimerkiksi Suomen itsenäisyyttä juhlitaan vain yhtenä päivänä.

Sisäministeriön nettisivuilla on luettelo vuoden 2023 kaikista virallisista, vakiintuneista -ja suositelluista liputuspäivistä. Prideä ei löydy luettelosta. Luettelosta sen sijaan löytyy suruliputus presidentti Martti Ahtisaaren hautajaispäivän kunniaksi, jota esimerkiksi Lahden kaupungin omistama yhtiö ei noudattanut.”

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Tausta

Pride voidaan määritellä maailmanlaajuiseksi liikkeeksi ja ajattelutavaksi, jonka mukaan seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt

voivat olla ylpeitä seksuaalisesta suuntautumisestaan ja sukupuoli-identiteetistään. Pride-liike puolustaa seksuaali- ja sukupuoli- ja sukupuolivähemmistöjen yhtäläisten oikeuksien ja etujen puolesta tehtyä työtä. (Wikipedia: Pride)

Suomessa pride-tapahtumia järjestävät Setan jäsenjärjestöt sekä erilliset pride-yhteisöt ja yhdistykset sekä yritykset. Pridet ovat ihmisoikeus- ja kulttuuritapahtumia, jotka voivat kestää yhdestä päivästä reiluun viikkoon. Tapahtumaviikolla on monenlaista ohjelmaa ja ne tarjoavat mahdollisuuksia kohdata erilaisia ihmisiä, purkaa ennakkoluuloja ja vahvistaa yhteisöä. Tapahtumaviikko huipentuu usein perinteiseen kulkueeseen ja pääjuhlaan (Seta, Lahti Pride).

Pride kunnissa

Kansainvälinen pride-kuukausi on kesäkuu, mutta pride-tapahtumia järjestetään ympäri vuoden. Monissa kaupungeissa ja kunnissa Pride-kuukausi tai paikallisen Priden tukeminen on vakiintunut osaksi toimintakulttuuria, joka pyrkii edistämään yhdenvertaisuutta ja huomioimaan kaikki kuntalaiset.

Pride näkyy kunnissa liputuksena, tapahtumina ja sosiaalisessa mediassa. Helsingissä, Tampereella, Turussa, Oulussa ja Jyväskylässä kaupungit ovat jo useiden vuosien ajan osallistuneet sateenkaariliputukseen ja myös muuhun priden tukemiseen. Suurimpien kaupunkien lisäksi pride-liputus on yleistynyt viime vuosina useiden keskisuurien kaupunkien ja pienempien kuntien ottaessa liputuskäytännön toimintaansa (esim. Kuopio 2023, Aura 2023). Toisaalta on myös kaupungeja, jotka ovat päättäneet liputtaa vain Suomen lipulla (Heinola 2024) tai antaa pride-liputuksen ulkopuolisten hoidettavaksi kaupungin myöntämällä luvalla (Kouvola 2023).

Pride-liputus Lahdessa

Lahden kaupunki on osallistunut pride-tapahtumiin liputtamalla sateenkaarilipulla vuodesta 2021 lähtien. Päätös liputtamisesta tehtiin kaupungin johtoryhmässä. Liputtaminen on ajoitettu Lahti Pride - tapahtuman ajankohtaan, mutta liputuksen kesto on vaihdellut eri vuosina. Pride-liputusta on pidetty perusteltuna tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämisen sekä Lahden kaupungin kaupunkistrategian ja eettisten toimintaperiaatteiden näkökulmasta:

Tasa-arvolaki ja yhdenvertaisuuslaki velvoittavat kuntia sekä edistämään tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta että ehkäisemään syrjintää. Tasa-arvolla tarkoitetaan sukupuolten välistä tasa-arvoa, joka käsittää myös sukupuoli-identiteetin eli kunkin oman kokemuksen sukupuolestaan sekä sukupuolen ilmaisun eli sukupuolen tuomisen esiin pukeutumisella, käytöksellä tai muulla vastaavalla tavalla. Yhdenvertaisuudella tarkoitetaan ihmisten samanarvoisen ja oikeudenmukaisen kohtelun takaamista riippumatta henkilön iästä, alkuperästä, kansalaisuudesta, kielestä, uskonnosta, vakaumuksesta, mielipiteestä, poliittisesta toiminnasta, ammattiyhdistystoiminnasta, perhesuhteista, terveydentilasta, vammaisuudesta, seksuaalisesta suuntautumisesta tai muusta henkilöön liittyvästä syystä.

Lahden kaupunginvaltuusto on hyväksynyt päivitetyn kaupunkistrategian kokouksessaan 14.3.2022 § 35. Strategian mukaan Lahti on kaikkien lahtelaisten kaupunki, jossa jokaisella on mahdollisuus osallistua yhteisön kehittämiseen. Kaupunginvaltuuston 10.6.2019 § 64 hyväksymien kaupungin eettisten toimintaperiaatteiden mukaan tuemme ja edistämme yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa toiminnassamme, ja vastustamme kaikenlaista syrjintää.

Lahden kaupunki toteuttaa yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämistä ja syrjinnän ehkäisyä osana kaikkea toimintaansa. Pride-liputus on

symbolinen, kunnioittava ele, jolla kaupunki on osoittanut tukeaan ja huomiotaan sateenkaariyhteisölle.

Arviointi

Valtuustoaloitteessa on esitetty jo vakiintuneesta pride-liputuskäytännöstä luopumista. Liputtamisen lopettamisen puolesta puhuu valtuustoaloitteessa esitetty kaupungin toiminnan neutraliteettiperiaate. Eri ihmisillä on toisistaan poikkeavia käsityksiä ja mielipiteitä Pride-liikkeestä ja -tapahtumista, ja he suhtautuvat pride-liikkeen päämääriin ja arvoihin eri tavoin.

Liputtamisen jatkamisen puolesta puhuvat edellä esitetyt lainsäädäntöön ja valtuuston päätöksiin perustuvat tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämisen ja syrjinnän vastustamisen toimintavelvoitteet. Osallistuminen pride-liputukseen lähettää viestin siitä, että kaupunki sitoutuu tasa-arvon ja ihmisoikeuksien edistämiseen kaikkien asukkaidensa keskuudessa. Samalla kaupunki osoittaa tukevansa paikallista LGBTQ+ -yhteisöä ja tarjoaa heille näkyvyyttä ja tunnustusta. Tämä voi vahvistaa yhteisöön kuuluvien ihmisten tunnetta hyväksynnästä ja turvallisuudesta omassa ympäristössään. Liputus on symbolinen, mutta näkyvä ja merkityksellinen ele. Liputuksen taloudellinen kustannus on hyvin vähäinen. Liputus edistää tietoisuuden leviämistä sateenkaariyhteisön kokemasta syrjinnästä ja herättelee yksilöitä huomioimaan seksuaali-identiteettien moninaisuuden. Liputus voidaan nähdä askeleena kohti inklusiivisempaa yhteiskuntaa.

Vaikuttamistoimielimet

Lahden vaikuttamistoimielimille varattiin mahdollisuus antaa lausuntonsa valtuustoaloitteen johdosta.

Vammaisneuvosto kannattaa liputuksen jatkamista. Vanhusneuvosto ilmoitti, ettei sillä ole asiaan lausuttavaa. Nuorisovaltuusto ei antanut lausuntoa.

Johtopäätös

Kun asiaa arvioidaan kokonaisuutena molempia näkökulmia punniten, on katsottava, että pride-liputuksen jatkamiselle on edelleen vahvat perusteet. Lahti Pride -tapahtuma järjestetään tänä vuonna 13.–19.5.2024. Pride-viikko huipentuu lauantaina 18.5. perinteiseen kulkueeseen ja pääjuhlaan. Valtuustoaloitevastauksessa esitetään, että Lahden kaupunki jatkaa pride-liputtamisperinnettään liputtamalla lauantaina 18.5. kaupungintalolla, pääsisäänkäynnin yhteydessä olevassa lipputangossa.

Toimenpiteet:

Kh: kv

Kv: -

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Kv: muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-